

Dec 2019

ÅRSANALYS 2019

Socialnämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
Förvaltningsberättelse.....	5
Händelser av väsentlig betydelse.....	5
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	10
Kommunfullmäktiges särskilda uppdrag till nämnderna	15
Resultat och ekonomisk ställning.....	16
Personal.....	24
Miljö	30

Sammanfattning

Fortsatt hög efterfrågan av socialtjänst

Inflödet av anmälningar och ansökningar till socialförvaltningen fortsätter att öka och har ökat med 50 % från år 2016 (försörjningsstöd, flyktingmottagande och familjerätt inte inräknat). Ökningstakten har varit ca 10 % jämfört med 2018.

Försörjningsstödet har ökat kraftigt. På helåret har i genomsnitt 1008 hushåll haft försörjningsstöd jämfört med 928 hushåll 2018. Ökningen bedöms till stora delar vara en konsekvens av inbromsning av konjunkturen och lägre produktivitet inom arbetsförmedlingen.

Digitalisering av försörjningsstöd

Förvaltningen har under 2019 kommit i gång med möjligheten att ansöka om försörjningsstöd via en e-tjänst som startade i september. Antalet digitala ansökningar har ökat och uppgick till cirka 40 % av alla ansökningar totalt vid årsskiftet. Målet är att 70 % av ansökningarna ska ske digitalt efter ett år. Inom målgruppen brukare under 24 år, använder redan fler än 70 % tjänsten. Det finns flera fördelar med digital ansökan som t. ex. ökad tillgänglighet, större insyn för brukaren i det egna ärendet, högre rättssäkerhet samt möjliggör en effektivare administration.

Minskat mottagande av nyanlända

Under 2019 kom färre nyanlända till Lund. Sammanlagt 330 personer jämfört med 602 personer 2018. I mottagandet har andelen kvotflyktingar och familjeåterföreningar ökat. Både personer och hushåll som kommer som familjeanknytning och kvotfamiljer har haft ett stort stödbehov, vilket ökat behovet av att utveckla nya former för stödinsatser.

Förändrad lagstiftning inom tobaksområdet

Under året har tillståndsverksamheten byggt upp en organisation för att hantera ny lagstiftning som innebär att det krävs försäljningstillstånd för att få sälja tobaksprodukter. Den nya lagen om tobak och liknande produkter trädde ikraft den 1 juli och närmare 100 ansökningar om försäljningstillstånd har inkommit till kommunen.

Socialpsykiatri i förändring

Socialpsykiatrin har under 2019 haft ett särskilt utredningsuppdrag i syfte att effektivisera verksamheten med 4 miljoner. Fokus har under året legat på genomlysningen och att sedan arbeta med det resultat som genomlysningen kom fram till. I uppdraget blev det tydligt att verksamhetsområdet behöver justeras organisatoriskt för att möta krav på ökat behov av boendestöd, då den yngre målgruppen i lägre utsträckning vill bo i gruppboende. Förändringen kommer att kräva stöd till brukare på andra tider. Arbetet har även inneburit att ett gruppboende har stängts utifrån att det funnits tomma platser inom boendebeståndet.

En effekt av målgruppens utveckling att vilja bo och leva som andra gör att både socialpsykiatrin och hälso- och sjukvården behöver möjliggöra samtidiga insatser med både boendestöd och psykiatriskt stöd i den enskildes hem. Därför har ett gemensamt team startat med stöd från FINSAM. Uppdraget är att ta fram gemensamma arbetsätt och rutiner för hur flexibla samverkande insatser i hemmet ska ske.

Stärkt organisering för att möta framtiden

Under våren 2019 avslutades en genomlysning av förvaltningens organisation av verksamheten. Under hösten startades ett projekt för att justera organisationens ledning och styrning samt start av att införa ett processorienterat arbetssätt för att stärka den interna och externa samverkan.

Ekonomi

Socialnämndens resultat 2019 är -47,7 mnkr vilket motsvarar 8 % av kommunbidraget. Underskott från kommunfinansierade verksamheter är -45,8 mnkr och underskott från resultatenheterna är - 1,9 mnkr (flyktingverksamheter -2,7 mnkr, tillståndsenheten +0,1 mnkr och Tolkförmedlingen +0,7 mnkr). Socialnämndens ram utökades i december med tilläggsanslag på +4,3 mnkr för tomställda lokaler. Årets resultatförbättring mot månadsrapporten för november är +5 mnkr varav +4,3 mnkr är kopplat till tilläggsanslaget.

Nämndens tilldelade ram för 2019 har inte täckt nämndens kostnader för placeringar och öppna insatser utförda av externa vårdgivare, kostnader för försörjningsstöd samt kostnader för ensamkommande barn.

Förvaltningsberättelse

Händelser av väsentlig betydelse

Inflöde

Trenden håller i sig genom att det finns en stor efterfrågan på socialförvaltningens tjänster. Mottagningsenheten har tagit emot fler aktualiseringar än tidigare år. Ökningen avser framförallt orosanmälningar avseende barn och unga vilket skapar en hög arbetsbelastning inom mottagningsenheten och framförallt barn- och ungdomsvårdens myndighetsdelar. Lunds situation överensstämmer med den nationella trenden avseende ett kraftigt ökande antal anmälningar.

I samarbete med andra berörda förvaltningar har det inom flyktingverksamheten för mottagande av vuxna och familjer skett ett intensivt arbete för att ta emot och möjliggöra boende för 195 personer under hela året. I antal anvisade nyanlända med lagkravet att möjliggöra bostäder till gruppen har Lunds kommun haft det största anvisade mottagandet i Skåne län.

Barn och Unga

Verksamheten för ensamkommande barn har påverkats av en minskning i antalet barn och ungdomar. Antalet barn som anvisats till Lunds kommun har minskat avsevärt och barn som tidigare anvisats kommunen har blivit äldre och nått en självständighet med avslutad skolgång, arbete eller fortsatta studier och med egen boendelösning. Utifrån verksamhetens förändring har verksamheten minskat:

- Antalet utredande socialsekreterare har minskat
- HVB-boenden och stödboenden har avslutats under året. (HVB Onyxen samt stödboendet på Malin Gyllenkroks väg, Stödboende Systervägen, HVB Ametisten)

Samtidigt har ett fortsatt utvecklingsarbete varit viktigt och satsningar har gjorts utifrån det gemensamma arbetet att barn och ungdomar ska nå en större självständighet. Konkret har detta inneburit arbete för att motivera till en hög skolnärvaro, feriearbete, möjliggörande av en aktiv fritid samt stöd för ett aktivt sökande efter egna boendelösningar.

Inom öppenvården för barn och unga har processerna effektiviserats vilket inneburit en avveckling av arbetsmodellen LIHF (Lösningssinriktad intensiv hemmabaserad familjebehandling) som ersatts av ett nytt strukturerat arbetssätt vid komplicerade ärenden. Den interna omorganiseringen har lett till minskade köer för familjer som fått stödet som ett bistånd. Öppenvården har även infört den nya biståndslösa insatsen "stödsamtal" vilket inneburit enklare stöd till familjer och minskat behov av att inleda utredning. Ovan utveckling är resultatet av en behovsinventering som genomfördes under hösten 2018.

Sommarpraktik

Under sommaren fick ca 550 ungdomar sommarpraktik. Fackförbundet Kommunal inkom med en tvisteframställan angående kommunens sommarpraktik med anledning av förhandlingsskyldighet och arbetsmiljöansvar. Förvaltningen har arbetat fram ett förslag på nytt upplägg inför år 2020.

Vuxna

Under våren 2019 gick verksamhetsområde Vuxen och verksamhetsområde Flykting samman i ett gemensamt verksamhetsområde.

- Flera enheter har arbetat med metodutveckling inom missbruksområdet som avser att stärka kvaliteten i utredningar genom systematisk uppföljning och utökade metoder till både brukare och närstående.
- Under hösten fattades beslut att skjuta fram en tidigare beslutad utveckling av öppenvård för personer i missbruksproblematik i gruppform ett år, då satsningen innebar ekonomiska risker. Ett fortsatt arbete har dock skett med att se över möjligheterna till öppenvård i gruppform och då tydligare inriktad mot målgrupper som i dag erbjuds heldygnsbehandling i syfte att minska kostnader för externt köpt vård.
- Under 2019 har en översyn av boenden för målgruppen personer med missbruksproblematik påbörjats. En viktig del i denna översyn och i fortsatt arbete är att koppla samman intern öppenvård med boendelösningar.

Inom de integrerade verksamheterna (med Region Skåne) har det under 2019 varit ett särskilt utvecklingsfokus, då söktrycket har ökat för dessa verksamheter vars stöd kan ges utan bistånd. För Mariamottagningens del har det även inneburit medverkan i revideringen av de skånegemensamma riktlinjerna för Mariamottagningar.

- Inom mottagningen för Unga Vuxna valde Staffanstorps kommun att gå med i verksamheten.
- Under hösten 2019 meddelade Region Skåne att avsluta samarbetet vid Beroendemottagningen (tidigare Rådgivningsbyrån), vilket innebär att den fysiska integreringen kommer avslutas och personal från denna verksamhet kommer ingå i övrig öppenvård inom förvaltningen.

Hemlöshet

Boendeenhetens arbete har utgått från den av socialnämnden beslutade handlingsplanen för att minska och motverka hemlöshet. Under 2019 har enheten haft särskilt fokus på den akuta hemlösheten och då haft ett särskilt fokus på barns situation.

- Arbetet med att uppmärksamma barnets situation har genomsyrat hela enhetens arbete under året, vilket inneburit att ett material tagits fram för att i högre grad fånga barns behov.
- Socialnämnden fattade under 2019 beslut om ny prioriteringsordning för biståndet stödlägenhet inklusive möjligheten att tidsbegränsa biståndet. Detta har bidragit till att fler hushåll har kunnat beviljas bistånd. Fler behov har kunnat identifieras i målgrupperna samt att tidsbegränsningen inneburit att stödlägenheterna kunna användas mer effektivt.

2018 fattades beslut om en ny bostadsorganisation inom Lunds kommun och det är nu serviceförvaltningen som har uppdraget att ta emot och bosätta nyanlända personer och familjer samt tillhandahålla bostäder till socialförvaltningens målgrupper. Detta har inneburit att de båda förvaltningarna under 2019 har arbetat aktivt för att hitta samarbetsformer, gränsdragningar och gemensamma utvecklingsområden.

Under senare delen av 2019 inleddes ett samarbete mellan socialförvaltningen, serviceförvaltningen och det kommunala bostadsbolaget LKF för att effektivisera användningen av bostäder i serviceförvaltningens bestånd för socialförvaltningens

målgrupper.

Socialpsykiatri

Socialpsykiatrin har under 2019 haft ett särskilt utredningsuppdrag i syfte att effektivisera verksamheten med 4 miljoner. Fokus har under året legat på genomlysningen och att sedan arbeta med det resultat som genomlysningen kom fram till. I uppdraget blev det tydligt att verksamhetsområdet behöver justeras organisatoriskt för att möta krav på ökat behov av boendestöd, då den yngre målgruppen i lägre utsträckning vill bo i gruppboende. Förändringen kommer att kräva stöd till brukare på andra tider.

- Effektiviseringskravet har uppnåtts genom stängning av Margaretavägens gruppboende samt vakanshållning av två tjänster.

En effekt av målgruppens önskan samt stärkta förmåga att i högre grad än tidigare kunna bo och leva som andra ställer nya krav på organisationen. Både socialpsykiatrin och hälso- och sjukvården behöver möjliggöra samtidiga insatser med både boendestöd och psykiatriskt stöd i den enskildes hem. Därför har ett gemensamt team startat med stöd från FINSAM. Uppdraget är att ta fram gemensamma arbets sätt och rutiner för hur flexibla samverkande insatser i hemmet ska ske.

Återhämtningsarbetet som är en röd tråd i verksamhetens utveckling har fortsatt genom att i allt högre grad följa brukarnas egna upplevelse av sin återhämtning.

Försörjningsstöd

Ansökningarna om försörjningsstöd har ökat och socialförvaltningen märker en tendens till att hushåll är aktuella längre perioder. Detta har följts upp med särskilda satsningar med både fördjupade kartläggningar och förebyggande arbete. Förutom en inbromsning av konjunkturen har det under 2019 skett stora förändringar inom Arbetsförmedlingen, då myndigheten både organiserats om samt att myndighetens uppdrag har utretts. Konsekvenserna av denna omorganisering har påverkat myndighetens produktivitet genom stor personalomsättning. Förändringen har haft stor påverkan för socialförvaltningen som är beroende av ett fungerande samarbete med på både strukturell samverkan samt samverkan på individuell nivå.

- Möjligheten att ansöka om försörjningsstöd via en e-tjänst startade i september. Antalet digitala ansökningar har ökat och uppgick till cirka 40 % av alla ansökningar totalt vid årsskiftet. Målet är att 70 % av ansökningarna ska ske digitalt efter ett år. Inom målgruppen brukare under 24 år, använder redan fler än 70 % tjänsten. En digital ansökan har flera fördelar i form av bland annat ökad tillgänglighet, större insyn för brukaren i det egna ärendet, större rättssäkerhet och möjliggör en effektivare administration.
- Efter beslut i socialnämnden infördes i september jämställda utbetalningar, vilket innebär delat försörjningsstöd i ärenden med två vuxna individer.

Budget- och skuldrådgivningen har haft fortsatt högt ärendeinflöde. Antal sökande har ökat med 25 % jämfört med 2018 och väntetiden har ökat från 8 till 13 veckor. Det är främst ansökningar om skuldsanering som har stått för ökningen.

Arbetsmarknadsområdet

Förvaltningen har tillsammans med andra kommunala förvaltningar arbetat för att stärka det arbetsmarknadsinriktade arbetet. En struktur för styrning har genomförts

med en gemensam styrgrupp och arbetsgrupp. Inriktningen under året har varit att samordna arbetet med åtgärden extratjänster samt att möjliggöra ESF-ansökningar inom strategiska områden för att t. ex. stärka möjligheten för nyanlända att utbilda sig till kommunala bristyrken. Under året har medel till två kartläggningsuppdrag beviljats från FINSAM:

- Kartläggning av arbetslösheten i Lund för målgruppen 16-64 år.
- Fördjupad kartläggning för målgruppen unga vuxna mellan 16-29 år.

Arbetsmarknadskonsulenterna har fortsatt arbeta med att finna långsiktiga och hållbara lösningar mot självförsörjning genom anställning, utbildning eller sjukersättning. Under året var sammanlagt 643 personer aktuella hos en arbetsmarknadskonsulent (ComUng inräknade). Av 622 personer med försörjningsstöd avslutades 300 personer varav 99 personer uppnådde självförsörjning (47 anställning, 43 utbildning och 9 varaktig ersättning från Försäkringskassan).

Kriscentrum

Fler än någonsin söker sig till Kriscentrum i Mellersta Skåne, totalt 701 personer var aktuella 2019, 77 personer fler, varav 365 var kvinnor, 186 var barn och 150 var män.

På Barnahus ökade antal ärenden, till 385 ärenden 2019 jämfört med 335 år 2018. Behov och efterfrågan på akuta krissamtal för familjer och barn i samband med polisförhör ökar. Det innebär köer som är oroande, då motivation till att få hjälpen är som störst i anslutning till anmält och utrett våld.

Familjerätt och familjerådgivning

Familjerätten har under året arbetat med att stärka barnfokus i samarbetsamtal. Ett nytt material har tagits fram som riktar sig direkt till barn och syftar till att få till stånd fler goda samförståndslösningar samt att öka andelen ärenden där barnen medverkar själva, i egna samtal eller tillsammans med föräldrarna.

Familjerådgivningen har haft en ökning på 5 % av samtal jämfört med 2018. Trots det har medelväntetiden för att påbörja samtal sjunkit från 74 dagar 2018 till 58 dagar 2019. En av samverkanskommunerna har valt att lämna samverkansavtalet. Med anledning av detta har socialförvaltningen sagt upp det befintliga avtalet för att ta fram ett nytt avtal för de kommuner som önskar fortsätta samarbetet.

Mottagande av nyanlända vuxna och familjer

Det är färre nyanlända som kommer till Lund. Under 2019 kom sammanlagt 330 personer jämfört 2018, då 602 personer om till Lunds kommun. I mottagandet har andelen kvotflyktingar och familjeåterföreningar ökat. Både personer och hushåll som kommer som familjeanknytning samt kvotfamiljer har haft ett stort stödbehov, vilket ökat behovet av att utveckla nya former för stödinsatser. Under hösten tog förvaltningen initiativ tillsammans med utbildningsförvaltningen, Arbetsförmedlingen och Länsstyrelsen att söka särskilda medel från Asyl- och migrationsfonden i syfte att utveckla stödet. Ansökan beviljades inte.

Digitalisering

Digitalisering står på agendan och under året finns flera exempel på digitalisering inom olika verksamheter som genomförts. Ett arbete har påbörjats för att undersöka framtidens verksamhetssystem i samarbete med IT-avdelningen på kommunkontoret.

Utöver den tidigare nämnda e-tjänsten inom försörjningsstöd har en ny modul för ASI-

uppföljning införts. ASI är ett evidensbaserat instrument för att följa upp missbruk. Digital signering inom läkemedelshantering är klar och motsvarande funktionalitet ska inom kort införas gällande myndighetsbeslut kopplat till den sociala jouren.

Tillståndsverksamheten

Tillståndsenheten har arbetat med tillståndsgivning och tillsyn enligt alkohollagen. Antalet stadigvarande serveringstillstånd har ökat under året och trenden är att Lund får fler och fler restauranger med alkoholserving.

Tillsyn har bedrivits både som besök ute i verksamheterna och som skrivbordstillsyn, sistnämnda främst med avseende på ekonomisk skötsamhet. Tillståndsenheten har även arbetat med förebyggande tillsyn genom att arrangera utbildningar i ansvarsfull alkoholserving och genom att delta i arbetet med Trygg Krog. Antalet sanktioner gällande serveringstillstånden har under året legat på en fortsatt låg nivå, vilket visar att förebyggande arbete och en nära dialog med studenter och restaurangbransch lönar sig för alla.

Under året har enheten byggt upp en organisation för att hantera den nya lagstiftning som innebär att det krävs försäljningstillstånd för att få sälja tobaksprodukter. Den nya lagen om tobak och liknande produkter trädde ikraft den 1 juli och närmare 100 ansökningar om försäljningstillstånd har inkommit till kommunen. Tillståndsenheten har tillfälligt förstärkt med personal för att hantera ärendemängden och det är troligt att tillsynen på tobaksområdet framöver kommer att kräva att enheten permanent utökas med en tjänst.

Utmanande effektiviseringskrav

Under hösten genomfördes ett intensivt arbete för att möjliggöra effektiviseringar som motsvarade 23 mkr för att kunna föreslå en internbudget i ekonomisk balans för år 2020. Arbetet innebar stor arbetsbörda på chefer samt oro i organisationen då vissa av förslagen inneburit personalförändringar. Socialnämnden har beslutat att särskilt följa upp arbetsmiljön utifrån de förändringar som beslutades.

Övrigt

Under våren 2019 avslutades en genomlysning av förvaltningens organisation av verksamheten. Under hösten startades ett projekt för att justera organisationens ledning och styrning samt start av att införa ett processororienterat arbetssätt för att stärka den interna och externa samverkan.

Den nationella brukarenkätundersökningen för individ- och familjeomsorgen genomfördes under hösten 2019. Resultatet visar likt tidigare år att de flesta brukarna är nöjda med bemötande och det stöd de får från socialförvaltningen.

Arbetet med att införa systematisk uppföljning på individnivå genom metoden LOKE (Lokal Evidens) som har utvecklats av FOU i Umeå och stöds av socialpsykiatrin har fungerat väl. Ett antal stödfunktioner har fått handledning i metoden och åtta enheter har påbörjat arbetet med LOKE. Metoden har uppfattats som relevant för verksamheten i deras utvecklingsarbete för att stärka kvalitet och måluppfyllelse.

Socialförvaltningen har fått två medarbetare antagna till forskarskolan där studier finansieras till delar av Forte. Forte är ett forskningsråd och en statlig myndighet under Socialdepartementet.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Lunds vision och förhållningssätt

Lund skapar framtiden – med kunskap, innovation och öppenhet

I Lund har kunskap förändrat världen i mer än 1000 år. Nytänkande och problemlösande ligger i vår natur. Vi hämtar kraft i historien för att tillsammans med andra skapa framtiden.

Lund är en plats där du kan vara dig själv, där du vill bo, utvecklas och bidra till framtiden. Här finns en unik kunskapskultur där olikheter berikar. Vi vågar tänka stort och visa handlingskraft. Genom öppenhet och tillit till varandra låter vi idéerna växa till hållbara lösningar på dagens och morgondagens utmaningar.

Tillsammans kan vi mötas, skratta och lösa världsproblem. Genom att visa vägen och inspirera andra visar vi att Lund är ett levande och ledande kunskapscentrum som gör skillnad. Då, nu och i framtiden. Här och i världen.

Förhållningssätt:

Lyssna

Vi lyssnar och tar till oss kunskap som finns i Lund och i världen utanför. Öppenheten gör att vi får nya perspektiv, odlar innovationer, idéer och en stark demokrati.

Lära

Vi lär genom att lyssna, men också genom att vara nyfikna och skapa. Vårt lärande driver utvecklingen och i en värld som är i ständig förändring bjuder vi in, testar nya tankar och lösningar och följer goda exempel.

Leda

Vi leder och vi visar mod och handlingskraft; vi genomför förändringar och tar initiativ. Vi verkar tillsammans med andra och drar nytta av varandras kompetenser, erfarenheter och våra olika uppdrag och roller. Tillsammans åstadkommer vi mer.

Målstyrning

Intern kontroll

Årets interna kontrollarbete har genomförts i enlighet med årets handlingsplan, antagen av socialnämnden januari 2019. Sammantaget bedöms det samlade systemet för intern kontroll fungera tillfredställande. Förvaltningen har de senaste åren byggt upp väl fungerande ekonomifunktioner som systematiskt arbetar med att öka kunskapen i förvaltningen samt genomför egenkontroller. Genom detta arbete har ett flertal förbättringsområden identifierats och det har startats olika arbeten för att förbättra kontroll genom införande av nya digitala lösningar eller utveckling av verksamhetssystem. Det tydligaste området är behovet av fler ramavtal inom områden där förvaltningen nyttjar olika tjänster.

Förväntad utveckling av det interna kontrollarbetet

Förvaltningen kommer under år 2020 utveckla sin organisation genom att arbeta mer

processororienterat. I framtagande av processer blir ett naturligt steg i kartläggningsfasen att genomföra kontinuerliga riskanalyser i verksamhetsprocesser. Samtidigt kommer en genomlysning genomföras av förvaltningens stödfunktioner där ansvaret och resurser för intern kontroll är ett område som bedöms stärkas. De senaste åren har personalbyten och sjukskrivningar skapat dålig kontinuitet i utförandet av samordningen av den interna kontrollen.

Fokusområden

Smartare Lund

- Finsamprojekt med ambition att växlas vidare som ett Vinnovaprojekt har påbörjats i syfte att med ny teknik möjliggöra ett förbättrat digitalt beslutsstöd för att kunna anpassa stöd till brukare utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet.
- Ett antal samarbeten pågår med andra förvaltningar och externa aktörer såsom universitetet för att kunna använda fler digitala tjänster inom socialtjänsten.
- Socialförvaltningen har börjat kartlägga processer för att i högre grad processororientera både verksamhetsdelar och stödfunktioner.
- Socialförvaltningen har tagit initiativ till en förstudie i ett Vinnova-projekt som leds av forskaren Mats Thyrstrup. Projektet genomförs i samarbete med flera andra förvaltningar med fokus kring målgruppen barn- och unga med neuropsykiatriska funktionsvariationer.
- Socialförvaltningen har fått två medarbetare antagna till forskarskolan där studier finansieras till delar av Forte. Forte är ett forskningsråd och en statlig myndighet under Socialdepartementet.
- Socialförvaltningen har medverkat i att tillsammans med andra förvaltningar kartlägga och inventera de samverkansgrupper som finns inom kommunen gällande att styra och leda det förebyggande arbetet.

Höjd kvalitet och gott bemötande

Nämndens utvecklingsmål	Indikatorer	Mål 2019	Utfall 2019	Utfall 2018
Personer med missbruk och deras anhöriga får ett tidigt lokalt anpassat stöd för att förebygga eller minska social utestängning Klarar målet	Upplevd förbättrad situation efter kontakt med socialtjänsten ska öka till 90%	90	81	85
	Andel vuxna personer som får öppenvård i egen regi ska öka jämfört med personer som får köpt vård.	45%	45%	37%
	Ej återaktualiserade vuxna med missbruksproblem 21+ ett år efter avslutad utredning eller insats, andel (%)	80%	83%	68%
Förebygga social utestängning genom att fler personer blir självförsörjande.	Antal hushåll med långvarigt försörjningsstöd (10-12 mån) minskar med 25 hushåll jämfört med tidigare år.	425	463	450
	Hushåll där det finns barn med långvarigt ekonomiskt bistånd (10-12 mån) ska minska jämfört med tidigare år.	190	210	204

Nämndens utvecklingsmål	Indikatorer	Mål 2019	Utfall 2019	Utfall 2018
	Upplevd förbättrad situation efter kontakt med försörjningsstödsverksamheten inom socialtjänsten ska öka.	80%	72%	74%
	Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbeta eller studera ska öka	40%	37%	33%

Utvecklingsmål inom missbruksområdet bedöms vara uppfyllt. Inom försörjningsstöd och självförsörjning har inte målet till fullo uppnåtts. Analys kring resultatet beskrivs nedan.

Analys av resultat gällande utvecklingsmålet att förebygga social utestängning genom att fler personer blir självförsörjande.

Varje månad rapporterar kommuner statistikuppgifter om mottagare av ekonomiskt bistånd till Socialstyrelsen. Utifrån uppgifterna tar Socialstyrelsen fram indikatorer som presenteras i öppna jämförelser. Eftersom Socialstyrelsen bara tar hänsyn till kalenderår vid beräkning av långvariga biståndsmottagare är dessa vid uppföljning av långvariga biståndsmottagare inte användbara för att löpande följa utvecklingen eftersom uppgifterna inte ger en korrekt nulägesbild av bidragstider. Lunds kommun har därför tagit fram andra tabeller som löpande beräknar bidragstiden för att följa utvecklingen av långvarigt försörjningsstöd.

Antal hushåll med långvarigt försörjningsstöd (minst 10-12 mån) har ökat, ökning med 16 hushåll från december 2018 till 2019. Procentuellt i snitt har dock antal hushåll med långvarigt försörjningsstöd minskat jämfört med 2018. Under 2019 utgör de i snitt 26,6% (466 hushåll) av 1753 unika hushåll jämfört med 27,8% (450 hushåll) av 1620 unika hushåll under 2018. Trots en ökning har ett aktivt arbete bedrivits i syfte att ge brukare rätt insats i rätt tid utifrån individuellt behov, detta genom tidiga uppföljningar och fördjupade utredningar. Prioritering främst bland nya ärenden i syfte att förebygga långvarigt försörjningsstöd. En orsak till ökningen av hushåll med långvarigt försörjningsstöd kan vara att merparten har en komplicerad social och ekonomisk situation samt står långt från arbetsmarknaden. Ytterligare en orsak är Arbetsförmedlingens förändringar som gjort det svårare att upprätta ett fungerande samarbete. I många ärenden är det en förutsättning för att komma närmare målet arbete eller annan ersättning.

Antal hushåll där det finns barn med långvarigt försörjningsstöd (minst 10-12 mån) har ökat med 6 hushåll jämfört med 2018. Under december 2019 var antalet hushåll där det finns barn med långvarigt försörjningsstöd 210 hushåll av 463 unika hushåll, motsvarande siffra för år 2018 var 204 hushåll av 450 hushåll. Att som barn växa upp i en familj som behöver försörjningsstöd under lång tid innebär en ekonomisk utsatthet som kan vara svår för barnet. Verksamheten har under 2019 arbetat aktivt med att uppmärksamma barns behov genom att prioritera att föräldrar får rätt stöd och insatser i syfte att bland annat närma sig egen försörjning. Till exempel genom tidiga insatser samt ett ökat samarbete med bland annat Utredningsenhet Vuxna, Resursenhet Vuxna, Socialpsykiatri och Boendeenheten. Verksamheten har inte lyckats minska eller förebygga en ökning bland hushåll där det finns barn med mycket långvarigt försörjningsstöd, men har lyckats förebygga och minska antalet hushåll där det funnits barn som haft mycket långvarigt försörjningsstöd (minst 27 månader av 36 månader).

Många av dem som har långvarigt försörjningsstöd har det på grund av sjukdom eller andra former av arbetshinder. Ett aktivt arbete har bedrivits riktat mot målgruppen

med stort behov av stöd för att komma närmare arbetsmarknaden. Arbetet med att nå självförsörjning för hushåll med långvarigt biståndsberoende förutsätter nära samarbete mellan socialsekreterare och arbetsmarknadskonsulenter. Många hushåll står fortfarande långt från arbetsmarknaden, inte sällan med inslag av ohälsa i olika former och i många fall boendeproblematik. Behovet av fördjupade kartläggningar och utredningar om insatsbehov har ökat. Samarbete har bland annat skett genom att verksamheten använder samordnad individuell plan (SIP) som metod med hälso- och sjukvården, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Systematisk uppföljning har gjorts av individer med nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom som var sjukskrivna vid aktualisering för försörjningsstöd 2019. I målgruppen som var sjukskrivna vid aktualisering har fördjupad utredning gjorts i 46 % av ärendena. Av de ärenden som var sjukskrivna vid inskrivning har 26 % blivit självförsörjande under året, vilket är ett bra resultat.

Metodutveckling som är genomförd för att möjliggöra fler i självförsörjning:

- Fortsatt kontinuerligt arbete med att utreda ohälsan tillsammans med sjukvården genom framtagen metodik samt att arbetssätt anpassas för att möjliggöra tidigare insatser. Nya brukare erbjudits personligt besök för bedömning kring fortsatt behov av insats inom två veckor i löpande team. Verksamheten har fortsatt en resurs riktad mot personer med ohälsa som har i uppgift att säkerställa enhetens arbete med samordnad individuell planering (SIP).
- Stärkt intern samverkan med andra verksamheter inom förvaltningen.
- Systematisk uppföljning av arbetsmarknadskonsulenternas arbete.
- Särskilda resurser har satsats inom verksamheten ComUng för unga vuxna genom arbete med personer som ensamkommande i syfte att möjliggöra studier eller arbete.
- Mobilisering för att extratjänster ska kunna erbjudas till så många det går med försörjningsstöd.

Metodutveckling i syfte att stärka missbruksvården:

- Inriktning på att alla utredningar som avser missbruksvård ska innehålla en ASI-utredning (ett evidensbaserat kartläggningsinstrument för missbruk).
- Vid utredning av missbruksvård har också ett medvetet arbete skett för att alltid överväga om intern öppenvård är ett alternativ för den enskilde.
- Anhörigstöd - metoden CRAFT har under året införts enskilt till anhöriga som inte vill gå i grupp. CRAFT är en metod för anhöriga som enligt forskning visat mindre ångest och depression samtidigt som de fått strategier för att förbättra kommunikationen och stödja den närstående med alkohol- och drogproblematik till att söka hjälp.
- Inom öppenvårdsinsatser till vuxna har ett arbete med att implementera och utveckla metoder skett inom missbruksområdet och i stödet till anhöriga. Under hösten 2019 har en behovsinventering skett för fortsatt utvecklingsarbete under 2020.

Ett starkare samhällsengagemang

Nämndens utvecklingsmål	Indikatorer	Mål 2019	Utfall 2019	Utfall 2018
Socialnämnden ska i samverkan bidra till att nyanlända personer får ett mottagande som stärker den enskildes förutsättningar att leva ett självständigt liv.	100 % av anvisade nyanlända ska erbjudas samhällsorientering	100 %	98 %	95 %
	Årligen upprätta och/eller revidera dokumenterade överenskommelser med olika aktörer.	 Ja	 Ja	 Nej
	Projektet gällande hembesök till nyanlända i hushåll med barn ska utvärderas.	 Ja	 Ja	 Nej

- Projektet "Stödteam för barn" har genomförts, 42 familjer som kom till Lunds kommun 2015 och 2016 har intervjuats.
- De idéburna offentliga partnerskapen med Kompis Sverige samt Individuell människohjälps koncept "Vänskapa" avslutades vid halvårsskiftet.
- Ett utvecklat idéburet offentligt partnerskap med individuell människohjälps RådRum har tecknats. Under andra halvåret har antalet besök ökat kraftigt genom ett nytt arbetssätt.
- Uppdraget som en förening ansvarade för gällande boende för personer som kommit till Lund som ensamkommande som inte fått uppehållstillstånd förlängdes och avslutades innan årsskiftet.
- Tillsammans med Kultur- och fritidsförvaltningen har socialförvaltningen arbetat med funktionen inkluderingskoordinator som genomfört en mängd aktiviteter med civilsamhället. Den särskilt viktigaste aspekten är att i fem områden i Lund har det skapats nätverk av föreningar och privatpersoner som medverkar till inkludering av nyanlända i lokalsamhället.

Ett grönt föredöme

Miljöengagemang har visats genom att förvaltningen har ansökt medel ur kommunens klimatfond. 2019 har hitintills fyra enheter beviljats medel ur klimatfonden. Två ansökningar avsåg införskaffande av el-cyklar för att minska användning av bil. Ett boende har fått medel till att bygga ett växthus för att kunna involvera brukarna i ett kretsloppstänk samt odling av egna grönsaker. Ett fjärde projekt som blev beviljat var en pilotstudie till en intern marknad för möbler och andra husgeråd inom kommunen. Syftet är att spara på miljön genom minskade inköp samt minskat avfall.

Förvaltningen övergår till en digital lagtjänst som regelbundet meddelar uppdateringar på miljöområdet som förvaltningen berörs av.

Under våren är en internrevision utförd av två nyutbildade internrevisorer med gott resultat.

Kommunfullmäktiges särskilda uppdrag till nämnderna

Särskilda uppdrag	Status	Kommentar
Kartlägga hedersrelaterat våld	Pågående	Under året har socialförvaltningen varit involverad i planeringen av kartläggningen. Föreningen Freezone har fått uppdraget att genomföra kartläggningen och socialförvaltningen har medverkat i genomförandet genom gruppintervjuer. Slutredovisning är planerat till mars 2020.

Resultat och ekonomisk ställning

Resultat

Resultaträkning (431)

(Mnkr)	Budget 2019	Utfall 2019	Utfall 2018
Intäkter	208,9	225,9	299,7
Kostnader	-787	-851,6	-909
Avskrivningar	-1,9	-1,8	-1,6
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	-580	-627,5	-610,9
Finansiella intäkter	0	0	
Finansiella kostnader	0	-0,2	-0,2
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	-580	-627,7	-611,1
Kommunbidrag	580	580	587,7
RESULTAT	0	-47,7	-23,4

Analys av resultatet

Årets resultat

Socialnämndens resultat för 2019 är -47,7 mnkr, vilket motsvarar 8 % av kommunbidraget. Underskott från kommunfinansierade verksamheter är -45,8 mnkr och underskott från resultatenheterna är -1,9 mnkr (flyktingverksamheter -2,7 mnkr, tillståndsenheten +0,1 mnkr och tolkförmedlingen +0,7 mnkr). Socialnämndens ram utökades i december med tilläggsanslag på +4,3 mnkr för tomställda lokaler. Årets resultatförbättring mot månadsrapport i november är +5 mnkr varav +4,3 mnkr är kopplat till tilläggsanslaget.

Nämndens tilldelade ram för 2019 har inte täckt nämndens kostnader för placeringar och öppna insatser utförda av externa vårdgivare, kostnader för försörjningsstöd samt kostnader för ensamkommande barn.

Årets resultat 2019 jämfört med 2018

Årets underskott på -47,7 mnkr är 24,7 mnkr högre än föregående års underskott på -23 mnkr. Förändringen förklaras av högre kostnader för externa placeringar och öppna insatser och försörjningsstöd. Det är svårt att jämföra resultaten mellan åren då åren har skilda förutsättningar.

Utfall netto	2018	2019
Externa placeringar och öppna insatser	-130,9	-147,1
Försörjningsstöd	-108,0	-119,4
Flykting	-39,3	-18,2
Övriga nettokostnader	-332,9	-343,0
RESULTAT	-611,1	-627,7

Kommunfinansierade verksamheter

Nämndens underskott för kommunfinansierade verksamheter är -45,8 mnkr varav externa placeringar och öppna insatser står för -39,5 mnkr och försörjningsstöd för -7,3 mnkr. Övriga verksamheter ger tillsammans ett överskott på +1,0 mnkr.

Årets resultat är +4,5 mnkr bättre än prognosen i månadsrapporten för november. Förändringen förklaras av ökade kostnader för externa placeringar och öppna insatser samt försörjningsstöd med -0,8 mnkr och lägre kostnader på +5,3 mnkr inom övriga verksamheter. Resultatförbättringen finns inom flera av nämndens verksamheter.

Tabell: fördelning kommunfinansierade verksamheters underskott per verksamhetsområde

Nettokostnad/intäkt 2019 i mnkr	Externa placeringar/insatser	Försörjningsstöd, utbetalningar	Personal- och övriga kostnader	Totalt
Ledning, stab och gemensamt	0	0,0	4,5	4,5
Barn, unga och familjestöd	-16,3	0,4	0,6	-15,3
Vuxna	-14,0	-7,7	-1,9	-23,6
Socialpsykiatri	-9,2	0,0	-2,2	-11,4
Summa	-39,5	-7,3	1,0	-45,8

Externa placeringar och öppna insatser

Årets kostnader för externa placeringar och öppna insatser är 147,1 mnkr som innebär ett underskott på -39,5 mnkr (prognos per den sista november var -39 mnkr). I jämförelse med 2018 är det kostnadsökningar på -16,2 som förklaras av fler placeringar och högre snittkostnader per dygn.

Kostnaden för **barn och unga** är 55,7 mnkr som innebär ett underskott på -16,3 mnkr. Jämfört med 2018 har kostnaderna ökat med 10 mnkr. Avvikelsen för *målgruppen barn och unga upp till 18 år* är -7,4 mnkr vilket är en ökning med 6 mnkr jämfört med 2018. HVB-placeringarna utgör den största skillnaden mellan åren. Det har varit fler placeringar med ett omfattande vårdbehov, vilket påverkar dygnspriset då det krävs hög personaltäthet. Avvikelse för *målgruppen 18-24* är -8,9 mnkr. Jämfört med 2018 har kostnaderna ökat med -4 mnkr. Antal placeringar är fler, framförallt på HVB och placeringsformen stödboende (ålder 18-20 år). För öppenvård i extern regi har det däremot varit 5 placeringar färre 2019 än 2018.

Kostnaden för **vuxna** över 24 år är 31,9 mnkr som innebär ett underskott på -14 mnkr. Jämfört med 2018 är kostnadsökningen -2,2 mnkr. Bostadsbristen i Lund tvingar fram externa placeringar i större utsträckning än önskvärt. Likaså kan placeringarna bli längre på grund av att brukaren inte har ett eget hem att återgå till.

Kostnaden för **vuxna med psykisk funktionsnedsättning/sjukdom** är 32,8 mnkr som innebär ett underskott på -9,2 mnkr. Jämfört med 2018 är kostnadsökningen -2,7 mnkr. Placeringarna utgörs främst av brukare som varit placerade över tid och som inte bedöms kunna flytta. Årets kostnadsökning förklaras av flera brukare med komplexa behov som resulterat i placeringar med högt dygnspris.

Tabell Externa placeringar/insatser (*inkl familjehem*) i mnkr per verksamhetsområde

Externa placeringar/insatser (mnkr)	2017	2018	Budget 2019	Bokslut 2019	Avvikelse 2019
Barn, unga och familjestöd	-50,4	-49,8	-48,3	-55,7	-7,4
18-24	-21,6	-22,7	-17,8	-26,7	-8,9
Vuxen	-23,5	-28,3	-17,9	-31,9	-14,0
Socialpsykiatri	-32,6	-30,1	-23,6	-32,8	-9,2
Nettokostnad	-128,2	-130,9	-107,6	-147,1	-39,5

Tabell antal Externa placeringar/insatser (*exkl familjehem*) den 31/12

Verksamhet	Antal personer 31/12
Barn och unga	36
18-24	33
Vuxna	48
Socialpsykiatri	31
Summa	148

Försörjningsstöd, utbetalningar

Årets kostnader för försörjningsstöd (utbetalningar) efter avdrag för bidrag och återbetalningar är -119,4 mnkr, vilket ger ett underskott på -7,3 mnkr (prognosen per den 30 november var -7 mnkr). I december hade 1 104 hushåll försörjningsstöd, vilket är 42 hushåll fler än i november. Utbetalt belopp per hushåll kvarstår på 10,1 tkr i snitt per hushåll och månad.

Merparten av ökningen förklaras av att hushåll med en komplicerad situation och som står långt från arbetsmarknaden tenderar att bli kvar längre på grund av vändningen i konjunkturen. Situationen inom Arbetsförmedlingen tillkommer som försvårande omständighet. Noggranna analyser av nyansökningar och löpande ärenden sker för planering av åtgärder. Andel personer med försörjningsstöd i snitt per månad har ökat marginellt till 1,6% vilket fortfarande är en mycket låg nivå.

Försörjningsstöd enligt norm är den enskilt största posten och ligger i likhet med november månad på 85 % av det totala försörjningsstödet 2019. År 2018 låg samma post på 82,5 %. Andelen utbetalningar för hotellkostnader för 2019 är 8 % och motsvarande siffra för 2018 var 11,4 %. Hotellkostnader på grund av skyddsbehov motsvarar 5 % av de totala hotellkostnaderna 2019, vilket är kostnader som i mindre omfattning kan påverkas. Målet i internbudgeten 2019 var att sänka hotellkostnaderna med 3 mnkr. Hotellkostnaderna 2018 var 14 mnkr och totalt utfall för hotellkostnaderna 2019 är 12 mnkr, alltså 2 mnkr lägre än 2018.

Försörjningsstöd utbetalningar	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2019	Bokslut 2019	Avvikelse 2019
Bidrag, återbetalningar	4,2	3,9	3,6	3,4	4,0	0,5
Utbetalningar (brutto)	-111,5	-107,3	-110,9	-115,5	-123,3	-7,8
Nettokostnad	-107,3	-103,4	-107,3	-112,1	-119,4	-7,3

Övrig verksamhet

Socialnämndens verksamhet utöver externa placeringar och öppna insatser samt försörjningsstöd omfattar flera olika verksamheter. Tillsammans är budgeterade nettokostnader för dessa verksamheter -344,8 mnkr och för året redovisas ett överskott på +1,0 mnkr. Jämfört med månadsprognosen för november är det en resultatförbättring på +5,3 mnkr, varav utökning av nämndens ram för tomställda lokaler står för +0,6 mnkr. Resterande förändring finns inom flertalet av nämndens verksamheter. I årets resultat ingår kostnader på 4,9 mnkr för förfallna oreglerade kundfakturor (obetalda hyror) för 2019 och bakåt som bland annat har finansierats av projektmedel. Nämndens merkostnader för flytt till nya lokaler, Bytaregatan och investeringar i samband med digitalisering av försörjningsstödet möts av överskott från andra verksamheter.

Resultatenheter

Socialnämndens resultatenheter visar ett totalt underskott mot budget på -1,9 mnkr för året. Underskott från flyktingverksamheterna är -2,7 mnkr och övriga resultatenheters överskott är +0,8 mnkr.

Nettokostnader (mnkr)	Budget 2019	Bokslut 2019	Avvikelse 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Ensamkommande barn	-15,0	-43,2	-28,2	-61,1	-45,5	-38,7
Vuxna och familjer	-0,5	24,9	25,4	21,8	3	-13
Summa flyktingverksamheten	-15,5	-18,2	-2,7	-39,3	-42,5	-51,7
Tolkförmedling	0	0,7	0,7	-0,4	0,5	0,5
Tillståndsenheten	0	0,1	0,1	0,2	0,2	-0,4
Summa resultatenheter	-15,5	-17,4	-1,9	-39,5	-41,8	-51,6

Flyktingverksamheten

Flyktingverksamheten finansieras i huvudsak av statsbidrag, men statsbidragen för delverksamheten ensamkommande barn är otillräckliga för en ekonomi i balans. Den statliga ersättningen räknar med fler unga i egna bostäder än vad som är möjligt i Lund. Vidare medger ersättningsystemet endast ersättning för vård som avser LVU eller LVU-liknande vård som påbörjats före 18-årsdagen.

Flyktingverksamheten är kommunfinansierad med 15,5 mnkr (nyanlända vuxna och familjer 0,5 mnkr och ensamkommande barn 15 mnkr, varav 10 mnkr är en tillfällig förstärkning 2019 och 3,7 mnkr kompensation för tomställda lokaler).

Årets underskott är -2,7 mnkr, en förändring mot prognosen i november med +0,7 mnkr som är ett netto av tilläggsanslag för tomställda lokaler och lägre intäkter inom delverksamheten ensamkommande barn.

Per den sista december är fordran mot Migrationsverket 8,3 mnkr.

Ensamkommande barn

Delverksamhetens underskott 2019 är -28,2 mnkr och det är i nivå med nämndens beräkningar inför 2019. I förhållande till novemberprognosen är det en förändring på +0,4 mnkr som är ett netto av flera poster. De väsentligaste posterna är kompensation för tomställda lokaler +3,7 mnkr och återkrav från Migrationsverket i december på -2,5 mnkr.

Årets utfall, intäkter minus kostnader ger ett underskott på -43,2 mnkr, att jämföra med föregående års underskott på -61,1 mnkr. Kommunfullmäktige beslutade i slutet av 2018 att förlänga samarbetet med en förening som möjliggjort boendelösningar för unga vuxna som kommit till Lund som ensamkommande men som hunnit fylla 18 år innan beslut uppehållstillstånd. Finansieringen av föreningens verksamhet skulle ske genom den statliga Byggbonusen. På grund av utebliven Byggbonus ingår ökade kostnader med knappt - 1 mnkr i årets underskott.

Antal barn/unga i verksamheten

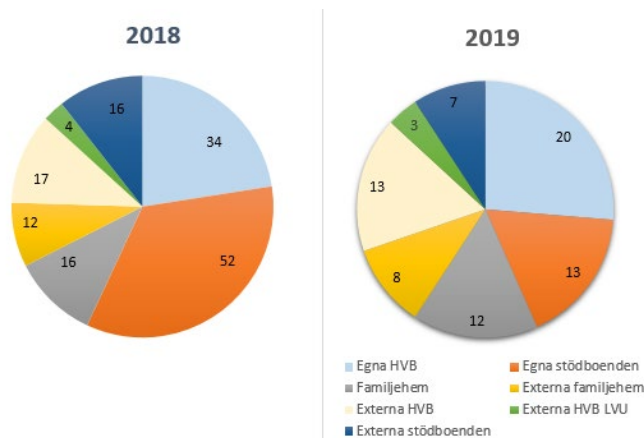
Vid ingången av 2019 omfattades verksamheten av 152 individer. Under året har kommunen tagit emot ytterligare 8 barn och unga, och 89 barn och unga har gått ur systemet.

	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016
Antal barn/ unga 31/12	71	152	246	299
varav är i asyl	9	12	46	198

Omfattande åtgärder för att ställa om delverksamheten ensamkommande barn och unga pågår sedan 2017. Under året har två stödboenden och två HVB-boenden stängts. Totalt har omställningen inneburit personalneddragningar motsvarande 32 tjänster (socialpedagoger, socialsekreterare, administratör och chefer).

All planering bygger på att ungdomarna i målgruppen blir äldre och att deras behov kartlagts. Barn och unga med vårdbehov har halverats mellan åren samtidigt som andel barn och unga med vårdbehov har ökat med 4 %.

Diagram antal barn/unga per boendeform den 31 december 2018 och 2019

Egna boende och familjehem

Boenden i egen regi visar ett underskott på -1,1 mnkr. Omställning av verksamheten har medfört kostnadsökningar som till exempel lägre beläggning än budgeterat. Detta har bland annat vägts upp av kostnadsminskningar till följd av översyn av personaltätheten på boendena. Samtidigt har kostnaden för timanställda ökat, då extra personal varit nödvändig i samband med flytten från Ametisten till Brunnsgatan, personal som sagt upp sig och slutat, föräldraledigheter och sjukrivningar samt introduktion av nya medarbetare.

Dygnskostnaden på HVB-boenden har stigit till följd av den omställning som gjorts, se ovan.

Dygnskostnaden för egna stödboenden har stigit till följd av att det har varit lägre beläggning på stödboenden än planerat.

Genomsnittlig dygnskostnad	2 016	2 017	2 018	2 019
HVB-boende i egen regi	2 200	2 360	2 410	2 500
Stödboende i egen regi			1 370	1 550

Dygnskostnaderna för HVB-boende respektive stödboende 2017-2018 är exklusive de boendena som under året omvandlats till stödboende. Dygnskostnaden är inklusive boendenas ledning men inte delverksamhetens kostnader för ledning utredning och stödfunktioner.

Egna familjehems ekonomi är i balans och kostnader för kontaktpersoner visar ett underskott på -1,7 mnkr.

Externa placeringar

Externa placeringar, HVB, konsulentstödda familjehem och stödboende visar ett underskott på -16,6 mnkr. Gränsen för ersättning vid SoL-placeringar där det finns behandlingsbehov motsvarande LVU är oklar. Migrationsverket är allt striktare i sin bedömning gällande ersättning för SoL-placeringar. Under året har nämndens ekonomiska antaganden avseende ersättning omvärderats. Årets intäkter omfattar endast ersättning för LVU-placeringar, enligt försiktighetsprincipen. Eventuella bifall i ärenden där det finns behandlingsbehov motsvarande LVU kommer det att ge en positiv effekt. Detsamma gäller bifall i de ärenden som överklagats.

Nyanlända vuxna och familjer

Delverksamhetens överskott mot budget 2019 är +25,4 mnkr att jämföra med budgeterat överskott på +28 mnkr. Förändringen på -2,6 mnkr förklaras i huvudsak av högre kostnader för försörjningsstöd.

Årets kostnader för försörjningsstöd (utbetalningar) efter avdrag för bidrag och återbetalningar är -23,4 mnkr och ger ett underskott på -2,3 mnkr. Prognostiserat underskott i november var -3 mnkr. I december hade i genomsnitt 200 hushåll försörjningsstöd, vilket är samma antal som i november. Motsvarande siffra 2018 var 202 hushåll. Utbetalt belopp per hushåll i december var 11,6 tkr i snitt per hushåll och månad. I november var motsvarande siffra något högre 11,7 tkr och för 2018 var siffran 11,5 tkr.

Årets intäkter minus kostnader ger ett överskott på totalt +24,9 mnkr, att jämföra med föregående års överskott på +21,8 mnkr.

Tolkförmedlingen och tillståndsenheten

Tolkförmedlingen och Tillståndsenheten lämnar tillsammans ett överskott på +0,8 tkr att jämföra med föregående års underskott på -0,2 mnkr. Tolkförmedlingens överskott beror på högre intäkter och lägre kostnader för tolkar. Tillståndsenhetens överskott beror på högre intäkter och lägre kostnader.

Åtgärder vid avvikelse

Individ och familjeomsorgen i Lunds kommun har låga standardkostnader, det vill säga kommunens kostnader i relation till den statistiskt förväntade kostnaden som i Lund är 76 mnkr lägre än förväntat (2018). Sedan år 2015 har nämndens standardkostnader minskat trots stor ökning av inflödet. I årets resultat ingår åtgärder som minskar årets underskott.

Ett ambitiöst arbete pågår för att möta ett under flera år ökande inflöde av ärenden med ändamålsenliga arbetsätt och metoder.

För att minska årets underskott för externt köpt vård, utvecklar nämnden insatser utifrån en genomförd missbruksutredning. Det handlar om att styra över från köpt vård till att på ett tidigt stadium kunna erbjuda intern öppenvård. Planering av olika boendelösningar kopplat till missbruksvård har påbörjats. Just avsaknad av adekvata boendelösningar är kostsamma för nämnden.

Ett internt stödboende för unga med social problematik har startats för att minska behovet av att köpa stödboendeplatser.

Inom flyktingverksamheten har ett stort omställningsarbete skett inom delverksamheten ensamkommande barn. Antalet HVB-boenden och stödboende har kontinuerligt minskats i relation till antal barn.

Försörjningsstödet visar för första gången på länge ett underskott. Under flera år har ett framgångsrikt arbete skett med inriktning på hushåll med mycket långvarigt försörjningsstöd och ohälsa. Det har lett till att denna grupp har minskat med cirka 100 hushåll under perioden 2016-2018, vilket motsvarar en kostnadsminskning med cirka 10 mnkr per år. Under 2019 har behovet av försörjningsstöd generellt sett börjat öka och orsakerna analyseras för strategier och åtgärder.

En genomgripande utredning av hela socialpsykiatrin startade i början av 2019 för möjliga och hållbara åtgärder för bibehållen kvalitet till lägre kostnader. En kartläggning av målgruppernas behov har skett och detta innebär att insatser i högre utsträckning kommer att styras mot boendestöd i öppna former i stället för gruppboende.

Utvecklingen väntas frigöra platser på gruppboendena och förväntningen är att effekten av detta blir att fler kan flytta hem till Lund som idag bor externt placerade samt att minimera användandet av nya externt köpta platser. Till halvåret 2019 stängde ett gruppboende, vilket innebär en nettoeffekt på 2,7 mnkr lägre kostnader 2019. Utöver det har vakansprövning av tjänster skett med en nettoeffekt på 0,8 mnkr.

Ytterligare ett resultat av pågående effektiviseringsarbete är minskade investeringsutgifter och driftskostnader för kommunen genom att nämnden återtagit

beställning av nytt gruppboende. Den ekonomiska effekten för kommunen är minskade investeringsutgifter på cirka 40 mnkr samt uteblivna driftkostnader på upp till 10,5 mnkr.

I övrigt pågår större arbeten i syfte att arbeta mer effektivt:

- Utvecklingsarbete för att vässa organisationen som helhet.
- Utveckling av ett processororienterat arbetssätt i hela förvaltningen för att undvika risk för mellanrum och dubbelarbete.
- Ny organisation inom socialpsykiatrin med inriktning mot boendestöd
- Utvecklingsarbete gällande missbruksvård.
- Strategisk samverkan gällande arbetsmarknadsåtgärder där olika projektansökningar har gjorts i höst och ytterligare planeras.
- Vidtagna åtgärder - restriktivitet med kurser och konferenser samt användandet av egna möteslokaler.

Investeringar

Investeringsredovisning

(Mnkr)	Budget 2019	Utfall 2019	Utfall 2018
Inventarier, fordon	-3,5	-1,1	-1,4

Analys av investeringar

Nämndens avvikelse mot budget är +2,3 mnkr och förklaras av ej disponerat anslag på +1,5 mnkr då nämnden har återtagit beställning av nytt gruppboende inom socialpsykiatrin (Tornsvalan i Veberöd). Övrig avvikelse mot utfallet +0,8 mnkr förklaras av att inköpsbehovet varit lägre.

Utfallet 2018 avsåg främst kostnader för data, IT och nät. År 2019 har flytten till Bytaregatan medfört ett annat investeringsbehov. Under året har Socialförvaltningen investerat för totalt 1,1 mnkr. Utfallet avser främst inköp av arbetsmöbler och IT-utrustning till nämndens nya lokaler (Bytaregatan). Övrigt är inköp av skärmar och övrig IT-utrustning.

Personal

Antal anställda

Arbetad tid, årsarbetare netto

2019	2018	2017	2016
718,4	724,9	739,3	781,3

Antal anställda

	31 dec 2019	31 dec 2018	31 dec 2017	31 dec 2016
Anställda kvinnor totalt	459	483	493	530
Anställda män totalt	153	167	180	198
Antal anställda totalt	612	650	673	728

Förändringen av arbetad tid samt antal anställda kan härledas till den successiva minskning som skett inom verksamhetsområde Flykting, som har arbetat med mottagandet av ensamkommande barn och unga.

Under 2019 har antalet socialpedagoger inom verksamheten HVB/stödboende för ensamkommande barn och unga minskat från 57 personer till 24 genom omställningsarbete med omplaceringar och uppsägningar .

Personalomsättning

Personalomsättning

2019	2018	2017
14%	15%	16%

Personalomsättning utvalda yrkesgrupper

Yrkesgrupper	2019	2018	2017
Socialsekreterare	12 %	10 %	20 %
Handledare, psykiatri	17 %	17 %	8 %

Personalomsättningen för socialförvaltningen har i sin helhet minskat med 1 procentenhet från 15% för 2018 till 14% för 2019 och uppfyller målet som är angivet i kommunens övergripande mål. Under året har fokusgrupper med inriktning arbetsgivarvarumärke och attraktiv arbetsgivare genomförts med medarbetare och chefer från flera verksamheter inom förvaltningen. Dessa fokusgrupper har bland annat mynnat ut i att en förvaltningsspecifik introduktionsdag kommer att införas under 2020. På enhetsnivå arbetar cheferna aktivt med fysisk och psykosocial arbetsmiljö för att skapa en miljö där våra medarbetare vill stanna och utvecklas.

Personalomsättningen för socialsekreterare är något högre för 2019 än 2018. Vid närmare analys visar det sig att ökningen till största delen beror på det faktum att verksamheten kopplad till flyktingar och ensamkommande barn och unga har minskat under 2019, vilket även har inneburit en minskning när det gäller antalet socialsekreterare. Inom övriga verksamheter kan vi se att personalomsättningen inom

verksamhetsområde vuxen har minskat från 10 % för 2018 till 9 % för 2019. För verksamhetsområde Barn, unga och familjestöd har personalomsättningen däremot ökat från 9 % 2018 till 12 % 2019.

När det gäller handledarna inom socialpsykiatri är personalomsättningen fortsatt relativt hög men oförändrad från 2018 till 2019. En förklaring kan dels vara en förhållandevis hög andel pensionsavgångar, dels att arbetet som handledare bland yngre medarbetare ofta ses som ett arbete som man har under en tid, exempelvis samtidigt som man studerar och att man därefter väljer att gå vidare till andra yrken och arbeten.

Kompetensbehovet på kort och lång sikt

Yrkesgrupper	Antal anställda 2018	Behov anställda 2020	Gap antal anställda 2020	Rekryteringsbehov 2020
socialsekreterare	188	190	2	
handledare	150	150	0	

En analys genomfördes under 2018 som skulle identifiera gapet mellan den nuvarande personalsituationen och ett optimalt tillstånd utifrån nuvarande uppdrag (kallas GAP-analys) Enligt GAP-analysen 2018 skulle det för 2020 finnas ett behov av 225 socialsekreterare. I december 2019 fanns 190 socialsekreterare anställda i förvaltningen. Inga vakanser finns i dagsläget i verksamheten. Det ansträngda budgetläget har bidragit till en återhållsamhet när det gäller nyrekryteringar och förstärkningstjänster inom verksamheten. Under hösten 2019 har varje tjänst prövats innan beslut tagits om återrekrytering.

För handledarna inom socialpsykiatri angav GAP-analysen ett troligt behov av 157 handledare för 2020. I december 2019 fanns 147 handledare anställda. När GAP-analysen genomfördes planerades det ett nytt boende. Denna planering har förändrats sedan dess och utvecklingen har istället inneburit att ett boende stängts. Nuvarande bemanning med ca 150 handledare är en rimlig resurs i förhållande till verksamhetens behov för 2020.

Heltid som norm

Andel heltidsanställda förvaltning

dec 2019	dec 2018	dec 2017
94%	94%	93%

Andel heltidsanställda utvalda yrkesgrupper

Yrkesgrupper	2019	2018	2017

Socialförvaltningen erbjuder alltid heltidsanställning om möjlighet finns. Inom förvaltningen finns inga medarbetare som tillhör Kommunals avtalsområde.

Hälsa och arbetsmiljö

Frisknärvaro

Frisknärvaro (andel medarbetare som inte har någon sjukskrivningsperiod det senaste året)

Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017
33,9%	34%	34,3%

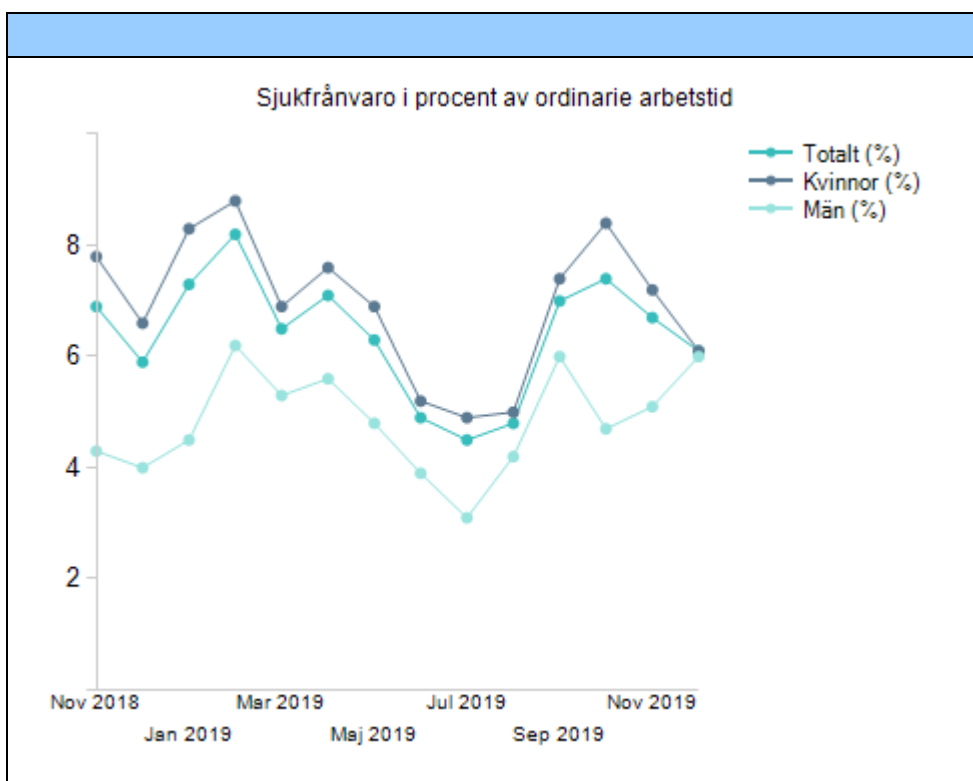
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid

Nyckeltal	2019	2018	2017
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid - kvinnor	6,9	8	8,7
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid - män	4,9	5,1	4,8
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid - total	6,4	7,2	7,5

Sjukfrånvaro 60 dagar eller mer

Nyckeltal	2019	2018	2017
Sjukfrånvaro 60 dagar eller mer i procent av total sjukfrånvaro - män	37,7	34,8	20
Sjukfrånvaro 60 dagar eller mer i procent av total sjukfrånvaro - kvinnor	62,6	60,4	60,7
Sjukfrånvaro 60 dagar eller mer i procent av total sjukfrånvaro - total	57,7	55,3	53

Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid, utveckling

Sjukfrånvaro åldersuppdelad

Nyckeltal	2019			2018		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid <= 29 år	2019 4,7%	Män 2019 6,6%	Totalt 2019 5%	Kvinnor 2018 5,5%	Män 2018 7,3%	Totalt 2018 5,9%
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid 30-49 år	2019 7,2%	Män 2019 4,8%	Totalt 2019 6,6%	Kvinnor 2018 8,5%	Män 2018 4,9%	Totalt 2018 7,4%
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid >= 50 år	2019 7,5%	Män 2019 4,5%	Totalt 2019 6,6%	Kvinnor 2018 8,5%	Män 2018 4,4%	Totalt 2018 7,4%

Analys av sjukfrånvarons förändringar

Sjukfrånvaron inom förvaltningen har sjunkit stadigt sedan 2017. Sjukfrånvaron för förvaltningen totalt 2019 är 6,4 %, vilket kan jämföras med siffrorna för 2018 (7,2%) och för 2017 (7,5%). Den största minskningen har skett gällande kvinnors sjukskrivningar, där den totala sjukfrånvaron har sjunkit från 8,7 % 2017 till 6,9 % för 2019. För männen har sjukfrånvaron i princip varit konstant på ca 5 % de senaste tre åren. Totalt inom förvaltningen motsvarar antalet män ca 25 % av det totala antalet anställda. Det innebär att varje sjukskrivning inom gruppen män får större påverkan statistiskt jämfört med gruppen kvinnor.

Totalt sett är sjukfrånvaron lägre i de yngre åldersgrupperna för kvinnor under 29 år jämfört med grupperna 30-49 år och över 50 år. För männen i olika åldersgrupper är utvecklingen rakt motsatt jämfört med ovan nämnda åldersgrupper för kvinnor. Män i åldersgruppen under 29 år har en sjukfrånvaro som motsvarar 6,6 % av deras arbetstid

medan män i åldrarna 30-49 år har 4,8 % och över 50 år har 4,5 %. För kvinnorna ser vi däremot ett ganska stort "hopp" mellan åldersgrupperna, i gruppen under 29 år är siffran 4,9 % medan den för 30-49 år är 7,2 och för över 50 år är 7,5%.

Trots att den totala sjukfrånvaron går ner ökar procentandelen av sjukfrånvaron som är längre än 60 dagar. Totalt 57,8 % av sjukfrånvaron är längre än 60 dagar för 2019, att jämföra med 55,3 % för 2018 och 53 % för 2017. Männens står för den största procentuella ökningen av långa sjukskrivningar över tid, för 2019 är siffran 38,4 %, att jämföra med 34,8 % (2018) och 20 % (2017). Andelen långa sjukskrivningar för kvinnor har inte ökat i samma takt, men ligger en bra bit över nivån för män. 2019 var 62,6 % av kvinnornas totala sjukfrånvaro längre än 60 dagar, en liten ökning från 2018 (60,4%) och 2017 (60,7%).

Vid analys av sjukfrånvaron spritt över året kan konstateras att det sker en uppgång för både kvinnor och män under de klassiska "förkylningsmånaderna" februari och november, vilket stämmer väl överens med upplevelsen av ökad korttidsfrånvaro under dessa perioder på grund av förkylning, feber etc.

Det behövs mer kunskap för att kunna analysera skillnaderna i sjukfrånvaron. En strukturerad personaluppföljning kommer därför att genomföras under 2020 för att identifiera faktorer och ta fram åtgärder för att kunna minska sjukfrånvaron. Införande av ett nytt system som ska följa sjukfrånvaron är en förbättrad förutsättning för att få överblick över anledningarna till sjukfrånvaron och öka möjligheterna att planera strukturerade åtgärder.

Arbets skador och tillbud

Orsak	Antal 2019	Antal 2018	Antal 2017
Tillbud	58	46	74
Skada utan frånvaro	69	50	65
Skada med frånvaro	4	0	8

Antalet anmälda tillbud har ökat med 12 sedan 2018. Vid en närmare analys konstateras att tre som anmälts som tillbud skulle ha anmälts som olycksfall, då händelserna faktiskt inträffat och orsakat lindrig skada. Även ett falltillbud skulle ha anmälts som olycksfall. I övrigt är de anmälda tillbuden till största del registrerade i kategorin "annat". Det rör sig om anmälningar gällande brister i HR-system, dålig ventilation och alltför låg temperatur på arbetsplatsen (upplevd kyla framför allt i Kristallen) samt upplevda problem med rumsbokningar inom Kristallen.

Antalet anmälda skador utan frånvaro har ökat från år 2018, då 50 anmälningar om skada utan frånvaro gjordes jämfört med 69 anmälningar för år 2019. Även här förekommer många anmälningar gällande kyla i lokaler och en del kring bristerna i HR-system. De skador som lyfts fram i sammanhanget är att kylan orsakar stelhet i muskler och leder och till dålig stämning i arbetsgruppen. I övrigt rör sig skadorna i åtta fall om färdolycksfall där medarbetare har trillat vid färd med cykel eller snubblat och fallit på väg till eller från jobbet eller i ärende i tjänsten. Endast i ett fall ledde olyckan till skada med frånvaro som följd. I det fallet fick personen en fraktur i armen.

Av de 69 anmälda skadorna utan frånvaro var 34 anmälningar om arbetssjukdom på grund av fysiska eller organisatoriska orsaker. Det rör sig i mycket stor utsträckning om anmälningar kring rumsbokning samt kyla i lokalerna. En relativt liten del av

anmälningarna rör hot och våld, men det är svårt att utläsa exakt antal då det för år 2019 inte fanns med som en egen skadeorsak i systemet.

Det rapporteras fortsatt fler arbetsskadeanmälningar än tillbud. Systemet används i en del fall som ett avvikelssystem snarare än ett verktyg att anmäla och dokumentera åtgärder kring faktiska arbetsskador och tillbud. Dialog med fackliga organisationer i kombination med utbildningsinsats för medarbetare gällande arbetsskador och tillbud behöver genomföras för att stärka analysen och planera åtgärder.

Gällande rumsbokning har en handlingsplan tagits fram samt att vissa tekniska förbättringar har genomförts. Det förekom under året tekniska problem i Kristallen som medförde kyla. Dessa har åtgärdats.

Antal anställda per chef

Ingen av Socialförvaltningens chefer har fler än 30 anställda.

Miljö

I följande avsnitt redovisas nämndens miljöarbete inom ramen för Lunds kommuns program för ekologisk hållbarhet (LundaEko II) och förvaltningens miljöledningssystem.

Nämndens miljöpolicy

Verksamhetens betydande miljöaspekter

Nämndens miljömål och resultat

I tabellen nedan redovisas bedömningar av de delmål i Lunds kommuns program för hållbar utveckling (LundaEko II) som nämnden är ansvarig för.

Mål	Delmål
1. Att motivera alla som bor och verkar i Lunds kommun att agera för en hållbar utveckling.	1.1 Lunds kommun ska, utifrån samtliga prioriterade områden i LundaEko II, bidra med kunskap, information, goda exempel och verktyg för att göra det enkelt att välja hållbara alternativ. Bedömning Kommer att klara målet
	1.2 Lunds kommun ska, utifrån samtliga prioriterade områden i LundaEko II, öka kunskapen samt utveckla samarbetet och dialogen kring hållbar utveckling inom organisationen samt med företag, universitet, organisationer och medborgare. Bedömning Kommer att klara målet
2. Alla som bor och verkar i Lunds kommun ska bidra till en mer hållbar konsumtion.	2.2 Vid alla Lunds kommuns upphandlingar av varor, produkter och tjänster ska det finnas hållbarhetskrav lägst enligt upphandlingsmyndighetens baskriterier eller motsvarande. Andelen upphandlingar där krav ställs, utöver basnivån, ska kontinuerligt öka. Bedömning Går ej att bedöma
	2.3 Varor, produkter och tjänster som upphandlas och köps av kommunen ska innehålla, eller ge upphov till, så lite som möjligt av miljö- och hälsofarliga ämnen, exempelvis mikroplaster. Bedömning Går ej att bedöma
	2.4 Vid alla Lunds kommuns upphandlingar där det föreligger risk för brott mot grundläggande arbetsvillkor och mänskliga rättigheter i leverantörskedjan ska sociala och etiska krav ställas och följas upp. Bedömning Går ej att bedöma
	2.5 År 2020 ska 100 procent av inköpskostnaden för livsmedel gälla ekologisk mat. Bedömning Riskerar att ej klara målet
	2.6 Lunds kommun ska kontinuerligt öka andelen upphandlade och inköpta produkter som är etiskt/rättvisemärkta. Bedömning Kommer att klara målet
	2.7 År 2020 har den totala mängden avfall minskat genom årlig minskning med 2 procent sedan 2013. Bedömning Går ej att bedöma
	2.8 Andelen utsorterat avfall ur restavfallet ska öka till 65 procent 2020. Bedömning Går ej att bedöma
	3. Värna Lundabornas hälsa och miljön genom att minimera exponeringen för miljö- och hälsofarliga ämnen.

Mål	Delmål
	Bedömning Kommer att klara målet
4. Utsläppen av växthusgaser i Lunds kommun ska minska med minst 50 procent till 2020 jämfört med 1990 och vara nära noll 2050.	4.1 Utsläppen av växthusgaser i Lunds kommun ska minska med minst 80 procent till 2030 jämfört med 1990. Bedömning Går ej att bedöma
	4.2 Utsläppen av växthusgaser som uppstår vid produktion av varor och tjänster, som Lunds kommun köper, ska minska till 2020. Bedömning Går ej att bedöma
	4.3 Den kommunala organisationen ska vara fossilbränslefri senast 2020. Bedömning Riskerar att ej klara målet
5. Alla som bor och verkar i Lunds kommun ska bidra till ett samhälle som är väl anpassat till pågående och förväntade klimatförändringar, och där negativa konsekvenser för människor, samhälle och miljö kan undvikas.	5.1 Lunds kommun ska ta fram en klimatanpassningsplan som hanterar förvaltningsövergripande klimatanpassningsfrågor senast 2018. Bedömning Går ej att bedöma
	5.2 Klimatanpassning ska integreras i kommunens processer och planering i alla berörda verksamheter. Bedömning Går ej att bedöma

Analys av miljömål och resultat

Mål 1

Målet med att motivera medarbetare inom förvaltningen för en hållbar utveckling sker genom genomförande av miljöombudsträffar och studiebesök. I förvaltningen finns ett trettiotal miljöombud utspridda på olika enheter. Nätverket med miljöombud tillsammans med nyheter som sprids via Inloggad och mejl utgör den huvudsakliga miljökommunikationen inom förvaltningen.

Mål 2

För att bidra till en mer hållbar konsumtion har fokus under 2019 legat på att få verksamheter - främst boenden som står för de största inköpen - att köpa livsmedel inom avtal. Vid årsskiftet sker alla stora inköp av livsmedel inom avtal och mängden ekologiska produkter är 61 %, vilket är tio procentenheter högre än året innan. Intresset för återbruk av främst möbler inom förvaltningen är stort. Efter att en verksamhet stängts finns som regel ett överskott på möbler och inventarier och 2019 fick socialnämnden medel ur klimatfonden för att göra en intern återbruksmarknad. Projektet har inte genomförts på grund av att tilldelade medel inte täckte kostnaderna för den digitala plattform som behövdes för att starta en nätbaserad marknad. Projektet har lämnats vidare till en mer kommunövergripande funktion och inga medel har därmed tagits ut från Klimatfonden till projektet.

Mål 3

Förvaltningen hanterar endast en liten mängd kemikalier och majoriteten är hushållskemikalier till städ och tvätt. En förändring som skedde 2019 var att även de kemikalier som brukare på boenden har i sina egna lägenheter måste ha produktdatablad om personalen hanterar produkterna. Dessa blad medföljer vid inköp om kemikalierna köps in av boendet från avtalad leverantör.

Mål 4

Flygresorna står för hälften av koldioxidutsläppen -10 ton.

Första utmaningen med flygresor är att väga tidsvinsten mot att ta tåg. Strax över 7 000 mil med flyg har gett upphov till över 10 ton koldioxidutsläpp, vilket kan jämföras med nästan 34 000 mil med tåg vars koldioxidutsläpp är närmare 0. För att nämnden ska nå noll i koldioxidutsläpp måste tågresor prioriteras i högre utsträckning än vad som görs idag om resan ska genomföras. Inga flygresor upp till 60 mil enkel resa har skett, så transportpolicyn har följts.

Bensinförbrukningen står för 6 ton och används till enstaka personbilar, men mestadels till arbetsfordon.

Körning med privat bil i tjänsten står för 3 ton koldioxidutsläpp och denna utsläppskälla är möjlig att påverka.

Övrigt

Det finns en tydlig vilja att arbeta med miljö och klimatrelaterade frågor i förvaltningen och från ett ledningsperspektiv ska det vara lätt att göra rätt. Sopsortering är väl etablerat likaså kemikaliehantering. Inköp och transporter är områden där det finns anledning till fortsatt fokus för att minska klimatpåverkan.